

CONSTANCE (CONNIE) CARSTENS

I 1958, da danskere tog til USA for at prøve lykken, rejste amerikanske Connie Carstens den modsatte vej. Selvom sproget gav mange udfordringer, er Danmark nu hendes hjemland.

ET NYT LIV MED Æ, Ø OG Å

Tekst og foto af Vibeke Volder fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, 1. semester hold 2.

Han taler ikke et ord engelsk. Det var, hvad 15-årige Connie og hendes veninder fik at vide, da de blev introduceret til Jørgen. "Så sad vi piger der og sagde: 'Er han ikke smuk?' og 'ham vil jeg gerne i byen med', mens Jørgen må have moret sig gevaldigt," fortæller Connie. For Jørgen kunne både forstå og tale engelsk, selvom han var dansker og kun på besøg i den amerikanske stat Utah, hvor Connie boede. Dér blev han dog på forlænget ophold, for det viste sig hurtigt, at det ikke kun var Connie, der gerne ville i byen med Jørgen. Følelsen var gengældt.

“Jeg var ret bæret over, at han gerne ville mig,” husker hun. Han var syv år ældre end hende og slet ikke som drengene i skolen; ”De ville hellere spille fodbold end tage en pige med i biografen.” Han kom og besøgte hende oftere og oftere under sit ophold i Utah, og derfra gik det stærkt. Selvom det ikke var planlagt, så blev hun hurtigt gravid med deres første barn, en søn. De blev gift, og sidenhen kom søn nummer to.

Efter godt fire år i USA blev det tid til, at Jørgen skulle hjem til Danmark for at overtage familievirksomheden, et bogbinderi i Aarhus.

”Da han kom til USA, vidste han godt, at han skulle tilbage. Og da han begyndte at vise interesse for mig, så vidste jeg godt, at jeg ville med,” fortæller Connie. En beslutning, der betød, at hun som 19-årig forlod venner og familie uden at vide, hvornår hun skulle se dem igen. ”Jeg tror ikke, at jeg tænkte så meget over det. Jeg var bare forelsket.”

ANNETTEVEJ 22

Jørgen gjorde det klart for Connie, at det var vigtigt for ham, at hun gav Danmark en chance og ikke rejste tilbage til USA lige med det samme, hvis hun havde svært ved at falde til. Der skulle gå år, ikke uger eller måneder. Mens Jørgen talte både dansk og engelsk, var det begrænset, hvad Connie kunne fremstamme på Jørgens modersmål.

Hendes adresse var noget af det første, hun lærte. ”’Annettevej 22’ og ’jeg elsker dig’ var de eneste to ting, jeg kunne sige, da jeg kom herover, men det gik fint,” fortæller hun.

De fik sig hurtigt en hverdag i det danske. Jørgen gik på arbejde i bogbinderiet, hvor Connie også hjalp til. De fik endnu en søn, og årene gik. Selvom alt så godt ud på overfladen, så havde hun svært ved at føle sig helt hjemme. Sproget drillede, og derfor længtes hun tilbage til USA. Hun fik lyst til at rejse derover igen i en længere periode.

”Det er ikke særlig morsomt at skulle lede efter alle de ord, man ønsker at sige. Men det var selvfølgelig noget, der kostede penge og en del overvejelser,” fortæller Connie.

Da Jørgen senere solgte et patent på en maskine, fik de dét overskud på kontoen, der gjorde det muligt for hende at realisere rejsen.

TILBAGE TIL USA

Connie havde holdt kontakten med sin mor ved at sende breve frem og tilbage mellem Brabrand og USA – og det var netop moren, hun nu ville over for at besøge. Drengene blev fritaget for skolen i tre måneder, og sammen med dem rejste Connie afsted, mens Jørgen blev tilbage.

De nåede dog ikke at være væk særlig længe, før hun var klar til at hoppe ombord på flyet mod Danmark igen. Besværet med sproget havde fyldt så meget, at det havde overskygget de andre ting, hun var så glad for ved Danmark. Der havde hun sin mand, sit hus og mange rigtig gode venner. Venner, der var blevet en stor del af hendes liv, og som hun ikke havde lyst til at undvære.

Oplevelsen blev et vendepunkt for Connie og hendes tilhørsforhold til Danmark. "Jeg sagde til min mor, at jeg ville hjem. 'Det er du allerede', sagde hun så. Men nej, det var jeg ikke," siger Connie.

Billetterne blev ændret, og de rejste tilbage godt halvanden måned før tid. Mens hun selv glædede sig til at vende hjem, så var begejstringen ikke at spore hos sønnerne. "De var sure, for nu skulle de hjem og gå i skole igen. De syntes, at jeg var dum," siger hun med et smil. Men hjem, det kom de.

FARVEL TIL USA

Siden dengang har hun opgivet sit amerikanske statsborgerskab til fordel for det danske, så hun var sikker på at være berettiget til folkepensionen efter at have betalt skat i Danmark hele sit liv. Dog var det ikke nogen svær beslutning. "På den amerikanske ambassade i København troede de, at jeg var tosset, og de kunne ikke forstå, hvordan jeg bare kunne opgive det," husker hun.

Hun synes selv, at hun stadig bøvler med de tre ekstra bogstaver i det danske sprog, men det er ikke til at høre, medmindre man ved det.

Når hun skal forklare, hvorfor hun valgte at rejse hele vejen over Atlanten til et land, hun ikke kendte noget til, er der særligt én afgørende faktor. "Det var ham. Det, der var specielt ved ham, var, at han gav mig selvværd. Det er noget, jeg aldrig har haft særligt meget af.

Han fik mig til at tro, at jeg kunne noget," afslutter Connie.

Jørgen døde efter 38 års ægteskab, og det kan tælles på én hånd, hvor mange gange Connie har været tilbage i USA, siden hun forlod landet som 19-årig. "Man skal kun rejse, når man er ung," siger hun, og glæder sig stadig over, at hun valgte at rejse med Jørgen til Danmark.